

Konferans Bildirisi

Minimalizm Akımının Yeniden Canlanmasının Ev Tekstili Modasına Etkileri ve Minimalist Ürün Tasarımları

Duygu Küçer¹, Gizem Mert², Rana Korkmaz³

¹ Zorluteks Textile Trade and Industry Inc./ R&D, <https://orcid.org/0009-0003-2808-2554>

² Zorluteks Textile Trade and Industry Inc./ R&D, <https://orcid.org/0009-0004-1377-0343>

³ Zorluteks Textile Trade and Industry Inc./ R&D, <https://orcid.org/0000-0002-2869-4919>

Received 05 November 2024

Received in revised form 21 December 2024

In final form 26 December 2024

4th International Conference on Design, Research and Development
(RDCONF 2024)
December 19 - 20, 2024

Reference: Küçer, D., Mert, G., & Korkmaz, R. (2024). The effects of the revival of minimalism on home textile fashion and minimalist product designs. *Orclever Proceedings of Research and Development*, 5(1), 549-563.

Özet

Önde gelen sanat akımlarından biri olan minimalizm, 1960'lı yıllarda ortaya çıkmıştır ve birçok sanat disiplini etkilemeyi başarmış olan bu akım; öncelikle mimaride ardından heykel, resim, müzik ve moda alanında sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. Son yıllarda tasarım ve moda koleksiyonlarında sıklıkla görülen minimalizm akımının, ev tekstili sektöründe de benzer şekilde yer alması gerektiği düşüncesi bu çalışmanın ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu kapsamda, çalışmanın ilk kısmında minimalizm incelenerek akımın önemli sanatçılarından bahsedilmiş devamında ise moda ve sanat ilişkisine değinilerek akımın tekstil modasında ve ev tekstili alanında yansımaları incelenmiştir.

Son değerlendirmeler ve araştırmalar, bir hayat tarzı olarak benimsenen ve moda sektöründe sıkça kendini gösteren bu akımın, ev tekstili alanında detaylandırılma ihtiyacını ortaya koymaktadır. Bu çalışmada ilgili akımın, günlük hayatta kullanılabilir ev tekstili ürünlerine uygulanması konusunda öneriler ortaya koyulmaktadır. Araştırma sürecinde çeşitli görsel ve yazılı kaynaklardan faydalanılmış, konu ile ilgili kapsamlı bir literatür taraması yapılmıştır. Çalışma

sonucunda üretilen ev tekstili ürünlerinde, kullanılan mal-zemelerin kaliteli seçimi ile daha uzun kullanım ömrü sağlanırken sürdürülebilirliğe de katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Anahtar: Minimalizm, Sanat Akımı, Tasarım, Ev Tekstili, Sürdürülebilir Tasarım, Moda

The Effects of the Revival of Minimalism on Home Textile Fashion and Minimalist Product Designs

Abstract

One of the leading art movements, minimalism emerged in the 1960s and managed to influence numerous art disciplines; initially prominent in architecture, it later found application in sculpture, painting, music, and fashion. The idea that the minimalism movement, which has become increasingly prevalent in design and fashion collections in recent years, should also be reflected in the home textile has prompted the initiation of this study. In this context, the first part of the study examines minimalism by discussing prominent artists of the movement, followed by an exploration of the relationship between fashion and art, and how the movement is reflected in textile fashion and home textiles. The final assessments and research indicate the need for elaboration of this movement in the home textile sector, which is frequently embraced as a lifestyle and often manifests itself in the fashion industry. This study presents recommendations for the application of the relevant movement to everyday use home textile products.

Throughout the research process, various visual and written sources have been utilized, and a comprehensive literature review on the subject has been conducted. As a result of the study, in the produced home textile products, the aim is to contribute to sustainability by ensuring a longer lifespan through the quality selection of materials.

Keywords: Minimalism, Art Movement, Design, Home Textiles, Sustainable Design, Fashion

1. GİRİŞ

1.1 Minimalizm

Minimalizm, minimum sözcüğünden türetilmiş Fransızca kökenli bir terimdir. Anlam olarak asgari, en az, sade anlamlarını içermekte olup pop art ve diğer tüm sanat akımlarına karşı bir tepki olarak oluşmuştur [1]. 60'lı yıllara damgasını vuran minimalizm, diğer sanat akımlarından farklı olarak sadelik, azaltma ve işlevselliği ön plana çıkarmakta, gereksiz süslemelerden, gösterişten ve ayrıntılardan kaçınmayı hedeflemektedir [2]. Minimalizm, heykel, resim, müzik ve moda sektörü gibi farklı alanlarda kullanılmaktadır.

Sanayi Devrimi'nin de etkisiyle birlikte günümüz koşullarına uygun olarak tasarlanan yapıların modern hareket olarak adlandırıldığı dönemde Alman Mimar ve Tasarımcı Mies Van Der Rohe benimsemiş olduğu minimalist yaklaşım ile etkili bir tarz oluşturmuş, "Less is more" "Az çoktur" sözü ile minimalizmin öncülerinden biri olmuştur [3]. Sanatta minimalist eserler; basit renk paletleri ve basit formlar içerecek şekilde tasarlanırken, moda dünyasında minimalist giyim tarzı; temiz çizgiler ve fazlalıklardan arınmış parçalarla oluşmaktadır. Son yıllarda hem dünya genelinde hem de Türkiye'de giderek popülerlik kazanan minimalizm, aynı zamanda insanların adapte olabileceği bir yaşam tarzı olarak da değerlendirilebilir.

Tarihte ilk defa politikada kullanılan minimalizm terimi, sanatta ise David Burliuk tarafından bir resmi değerlendirirken kullanılmıştır. Daha sonra bu akım Donald Judd, Sol Lewitt, Walter Darby Bannard, Ad Reinhardt, Dan Flavin, Agnes Martin, Robert Morris, Anne Truitt, Frank Stella, Richard Allen, Tony Smith ve Carl Andre gibi ünlü sanatçılar ile devam ettirilmiştir [4]. Diğer tüm akımlarda olduğu gibi minimalizm akımı da ortaya çıkışından itibaren farklı tarihlerde farklı şekillerde kullanılmış ve dönüştürülmüştür. Bugün tasarlanan ürünler minimalizm'in ilk çıkış anlamını tam koruyamamış olsa da, temelinde yatan 'öze ulaşma' çabasını günümüzde hala sürdürmektedir.

Minimalizm'in şekillenmesinde büyük bir rol oynayan Kazimir Maleviç, 1915 yılında yaptığı "Siyah Kare - Sıfır Biçim" adlı çalışma ile 1960'lı yılların Amerika'sında yaşayan ve minimalist tavrı benimseyen bir grup sanatçı için ilham kaynağı olmuştur. Bu nedenle Rus ressam Kazimir Maleviç, minimalizm akımının öncüsü olarak kabul edilmiştir. Yaptığı bu çalışmada beyaz zemin üzerinde siyah bir kare ile, geleneksel sanat formlarının karşısında durarak biçimselliği karşısına almıştır [5].

Görsel 1. Kazimir Maleviç, Siyah Kare [6]

1920'lerde Sanatçı Joseph Albers, minimalist anlayışı benimseyerek masalarını iç içe geçer bir şekilde tasarlamıştır (Nesting Tables, 1926/1927). Bu tasarım ile minimum yollarla maksimum kullanım anlayışını benimseyen Albert resimlerde yaptığı renk etkileriyle ilgili çalışmalarını başka bir uygulama alanı olan mobilya atölyesi öncüsü olarak bilinen Bauhaus firmasının mobilyalarında da uygulamıştır [7].

Görsel 2. Josef Albers - Nesting Tables, 1926/1927 [8]

Tasarım alanında ise bu akımdan en çok etkilenen tasarımcılar; Jil Sander, Tom Ford, Helmut Lang, Shirin Guild ve Martin Margiela olarak sıralanmakta olup bu akımın geniş kitlelere ulaşmasını Roy Halston sağlamıştır. Bir şapkacı olarak moda dünyasına giren Roy Halston aynı zamanda 'proverty de luxe' (pahalı sadelik) konusunda uzmanlaşmış ve Jackie Kennedy için resmi törende takılmak üzere kep biçiminde şapka tasarlamıştır. 1972'de ise yıkanabilir, kırılmaz özellikli, ultra süet kumaştan tasarladığı bir gömlek elbise ile kısa bir sürede tüm New York sosyetesinin beğenisini kazanmıştır. Sadece sosyete dünyasında değil JC Penney ile yaptığı lisans anlaşması sayesinde gömlek elbiseleri daha erişilebilir fiyatlarda tasarlayarak minimalizm'i daha geniş kitlelere tanıtmıştır. Tasarladığı bu gömlek elbise kombininin farklı tarzdaki kombinleri hala günümüzde tercih edilen bir tasarım olmaya devam etmektedir [9].

1.2 Minimalizmin Sanatta ve Modada Yaratdığı Etkiler

Minimalizmin moda dünyasına etkisi; sade, fonksiyonel, az ve öz tasarımları teşvik etmesiyle kendisini göstermektedir. Parçaların birbirleri ile arasındaki uyuma dikkat çekmekten ziyade bütünün oluşturacağı etkiye dayalı bir estetik haz yaratmak önemlidir. Bu nedenle bu akımda ilk algılanan düzen ve bütünlüktür [10]. Minimalizmin sanatta ve moda sektöründeki yansımaları minimalizmin temel prensiplerinden ilham almakta ve sadelik, fonksiyonellik, temiz hatlar, daha az detay içerecek şekilde tasarımlar yapılmaktadır.

1) Daha Az Renk ve Basit Formlar:

Minimalizm, karışık ve çok sayıda renk kullanımı yerine daha az ya da tek renk kullanımını teşvik etmektedir. Birden fazla rengin aynı anda kullanılması minimalizmde ancak renk- miktar dengesi gözetilirse mümkün olmakta, renklerin mümkün olan en sade şekilde kullanılması gerekmektedir. Ayrıca, minimalist tasarımlar genellikle basit ve keskin hatlara sahiptir. Örneğin, birçok minimalist elbise veya ceket tek renklidir, düz ve basit bir kesime sahiptir [1].

2) Sadelik ve Az Detay:

Minimalizm, tasarımlarda fazla detaydan kaçınmayı teşvik etmektedir. Bu nedenle, minimalist giyimde karmaşık desenler veya süslemeler nadiren bulunmaktadır. Bunun yeri-ne, sadelik ve temizlik vurgulanmaktadır.

3) Kalite ve Dayanıklılık:

Minimalizm, kaliteli ve uzun ömürlü ürünleri desteklemektedir [11]. Bu nedenle minimalist markalar, kaliteli kumaşlar ve dikiş teknikleri kullanılarak ürünler tasarlanmaktadır. Böylece üretilen ürünler uzun süre dayanabilmektedir.

4) Zamansızlık:

Minimalizm, trendlere bağımlı olmaktan ziyade zamansızdır. Bu nedenle minimalist tasarımlar, yıllarca kullanılabilmekte ve modası asla geçmemektedir.

5) Sürdürülebilirlik:

Minimalizm aynı zamanda sürdürülebilir moda anlayışına da uygundur. Sade ürünler ve proses tasarımlarını, fazla tüketim yerine kaliteli ama az sayıda ürün kullanımını teşvik etmektedir [12].

Anlatılan bu unsurlar, ev tekstili ürünlerine uygulandığında sade ve zarif koleksiyonlar ortaya çıkabileceği düşünülerek çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

2. TEKSTİL VE TASARIM ARASINDAKİ İLİŞKİ

Tekstil, insanların örtünme ve korunma ihtiyacından doğmuştur ve evrimleşerek bireylerin sosyolojik, psikolojik, fiziksel gereksinimlerini de karşılar hale gelmiştir. Bu gelişmeyle tekstil ekonomik ve teknolojik gibi birçok faktörden etkilenecek şekilde gelişim ve değişim göstermiştir. Tüketicilerin bu gereksinimlerini karşılamak için gelişen tasarım dünyası, ürün çeşitliliği, farklı üretim yöntemleri, pazarlama, markalaşma ve teknolojik yeniliklerin takibindeki gelişmeler ev tekstilinde de büyük gelişmelere neden olmuştur [13]. Ürünlerin fonksiyonellik ve fiziksel özellikleri kadar tasarımları ve görünüm özellikleri de tüketicileri etkilemek için çok önemli hale gelmiştir. Tasarım yapılırken tüketicilerin tercihleri, kültürleri, yaşadığı toplum, iklim koşulları ve alışkanlıkları gibi birçok faktör göz önünde tutulmaktadır. Değişen toplum ihtiyaçları ile birlikte günümüzde moda ve tekstildeki fazla tüketim ile birlikte çevreye en fazla zarar veren sektörlerden biri haline gelmiştir. Sürdürülebilir moda literatürü araştırıldığında modanın yerel standartlarda üretilmesi, etik olarak üretilmesi, geri dönüşüm materyallerinin kullanılması, organik ve doğal materyaller kullanılması ve uzun ömürlü üretilmesi kriterleri ortaya çıkmıştır [14].

3. MİNİMALİZMİN EV TEKSTİLİ MODASINA ETKİLERİ

Tekstiller, teknolojinin gelişmesi ve tüketicinin değişen ihtiyaçları doğrultusunda moda, sürdürülebilirlik ve işlevsellik alanlarının geleceğini belirlemede önemli bir rol oynamaya adaydır. Bu durum, devam eden teknolojik ilerlemeler ve değişen tüketici talepleriyle tetiklenmektedir. Tekstillerin artan işlevsel, konforlu, duyarlı ve sürdürülebilir olması gerekliliği giderek önem kazanmaktadır. Tekstillerin ilk amacı, insanları çevresel etmenlerden korumak iken, tarih boyunca estetik düşüncelerin tekstil tasarımında giderek daha fazla yer edindiği görülmektedir. Son yıllarda, akıllı ve etkileşimli tekstillerin ortaya çıkışı, tekstil inovasyonunda yeni bir ufuk açmıştır ve işlevsellik ile kullanıcı katılımı konusunda yeni olanaklar sunmaktadır [15]. İlerleyen zamanla birlikte tekstil ürünleri farklı fonksiyonlar kazanırken, çeşitlilikleri de artmaktadır. Bu ürünlerin artık sadece belirli bir amaca hizmet etmesi beklenmemekte; aynı zamanda çeşitli etik standartlara uygun olması, estetik ve sanatsal açıdan da göze hitap etmesi beklenmektedir. Minimalizm, bu beklentileri karşılayabilen bir yaklaşım olarak öne çıkmaktadır.

Minimalizmin tekstil yüzey tasarımı üzerindeki etkisi incelendiğinde "Uncolored Stories" ve "MAİ" adlı iki solo sergi, bu konuda üzerinde anlamlı okumalar gerçekleştirebileceğimiz şekilde literatürde örnek olarak karşımıza çıkmaktadır. minimalist ilkelerin basitlik, indirgemecilik ve estetik uyumunun, özellikle çizgiler gibi temel tasarım unsurları ve az sayıda malzeme kullanımıyla nasıl yansıtılabildiğini bu sergi göstermiş olup, tekstilin minimalizm akımına uygun, adeta bir kanvas olabileceğini göstermektedir. Tekstil sanatı ve mühendisliği disiplinler arası bir alan olup, sanatçıların yenilikçi ifade biçimleri arayabilecekleri bir platform sağlamaktadır [16].

Görsel 3. Mİ. No:1. 2020. 35x50cm. Applique, Stitch, Patchwork, Quilting Cotton fabric, thread, fiber [16]

Görsel 4. Uncolored Stories. No:1. 2020. 35x50cm. Applique, Stitch, Quilting Cotton fabric, thread, fiber [16]

Tekstil, kendi teknikleri, malzemeleri ve formlarıyla birçok potansiyele sahiptir. Tekstil ürünleri, ihtiyaçları karşılamak amacıyla ilk olarak evlerde üretilmeye başlanan ve zamanla profesyonelce üretilen ürünler haline gelmiştir. Tekstil üretiminin evde kısmi zamanlı bir iş veya günlük aktiviteler olarak görüldüğü geçmişte, sadece kadınlar için uygun bir meslek olarak algılanmıştır. Ancak endüstrileşme ve mekanizasyonla birlikte, tekstil sanatı geleneksel sınırlarını aşarak diğer yaratıcı disiplinler arasında önemli bir yer edinmiştir.

20. yüzyılda gerçekleşen önemli eylemler, sanatın tanımının, anlamının ve amacının değiştiği bir döneme denk gelmiştir ve bu şekilde tekstiller sanata dönüşüm sürecine girmiştir. Sanat ve zanaat hareketi, estetik değerlerden uzaklaşan seri üretimin etkilerini reddederek, sanatçıların ve zanaatkarların birlikte üretmesi gerektiği fikrini benimseyen önemli bir harekettir. Bu yaklaşım, güncel sanat akımlarının zanaat ürünlerine yansımalarına da neden olmuştur.

Minimalizmin, tekstil tasarımında etkisini sürdürmektedir. Minimalizm, objelerin arındırılması ve basitliğin sunulması olarak tanımlanır. Minimalist sanat eserlerinde şekil, renk veya figür yoğunluğunun eksikliği en belirgin özelliklerden biridir. Bu bağlamda, tekstil tasarımında minimalizmin sade ve sembolik bir stile işaret ettiği, tasarımın daha sezgisel ve bilgilendirici olduğu ifade edilmektedir. Tekstilin; sanat, stil ve tasarım uygulamalarıyla formların gelişimine büyük katkıda bulunduğu söylenebilir.

[16].

4. MİNİMAL TASARIMIN EV TEKSTİLİ ÜRÜNLERİNE UYGULANMASI

Minimalizmin moda ve ev tekstili tasarımlarına olan etkisi büyük bir öneme sahiptir. Bu akım, tüketicilere estetik bir deneyim sunarken aynı zamanda sürdürülebilirliği teşvik etmektedir. Daha sade bir yaşam tarzını benimseyerek, insanlar hayatlarını daha huzurlu bir şekilde geçirmeyi amaçlamakta ve aşırı tüketimi reddetmektedir.

Minimalizm, sakın bir yaşam alanı oluşturma fırsatı sunarak tüketicilere yönelik bir alternatif sunmaktadır. Bu akım, içsel sadeleşme ve dışsal koşulların birleşimini, tek bir amaç etrafında odaklanmayı, samimiyeti ve dürüstlüğü beraberinde getirir. Minimalizm, sahip olmayı amaçlamadan, gereksiz eşyaların birikimi olmadan yaşayabilme felsefesini benimser [14].

Bu akımın tasarım ve ev tekstili arasındaki ilişkisini daha derinlemesine anlamak, minimalist yaklaşımların günlük hayatta nasıl uygulanabileceğini keşfetmek için büyük bir potansiyele sahiptir.

Bu çalışmada literatür araştırmaları sonucunda elde edilen verilerden yola çıkılarak ev tekstili kategorisinde örnek tasarımlar oluşturulmuştur. Tasarım sürecinde Adobe Illustrator ve Adobe Photoshop programları kullanılmıştır. Tasarım süreci aşamaları; temanın belirlenmesi, temaya uygun malzeme seçimi, desen tasarımlarının yapılması, numune uygulamalarıdır.

4.1. Temanın Belirlenmesi

Aşırı tüketimden ve değişken pazar koşullarından kaçınarak doğanın sadeliğini yansıtan nevresim takımları için uzun ömürlülük gözetilerek düz renkler tercih edilmektedir. İnsanlar artık evlerinde daha sade ve kaliteli ürünler görmek istemektedir. İnsanların yaşam tarzı haline getirdiği Minimalizm akımından etkilenerek doğadan ilham alan aşırı üretimin ve çevresel tehditlerin gölgesinde, sadeleştirilmiş lüksün yeni bir anlamı olan nevresim takımı koleksiyonu hazırlanmıştır. Bu bağlamda tema belirlenirken sade ve pastel renkler, dokunsal mimimalizm kullanılmıştır.

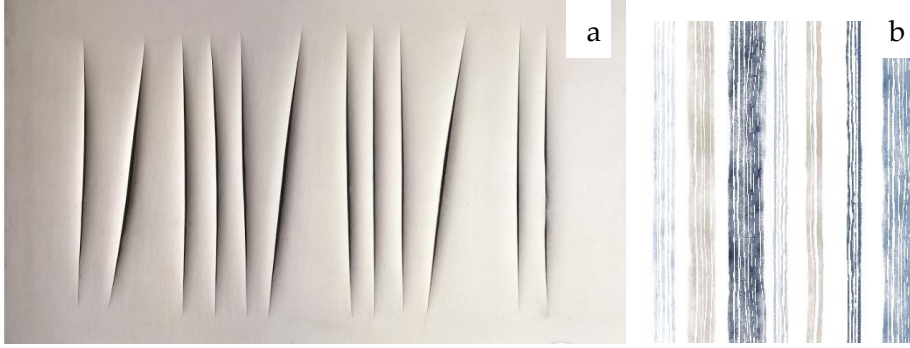
4.2. Temaya Uygun Malzeme Seçimi

Çalışmada, doğa dostu pamuk kumaşlar kullanılarak doğadan ilham alınan tasarımların ön planda olduğu nevresim takımları yaratılması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, üretilen ürünler dokunsal bir el hissiyatı sunarken, geometrik ve eğri fraktal desenlerle bir araya gelerek sadeleştirilmiş bir lüks görünüm sunmaktadır. Diğer yandan kaliteli malzemelerin seçimi ve dikiş teknikleri ile uzun ömürlü kullanım sağlayarak sürdürülebilir üretim süreçlerinin benimsenmesine katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Pamuklu kumaşların nefes aldırıcı yapılarının sunacağı konfor ile minimalizmin işlevsellik amacına, kumaş yapılarının kaliteli üretimi ile de sürdürülebilirliğe hizmet edecektir.

4.3. Desen Tasarımlarının Yapılması

Çalışma kapsamında minimalizm akımının sade renklerinden ve zarif simgelerinden yola çıkılarak tasarımlar yapılmıştır. Özellikle minimalist sanat öncülerinden Lucio Fontana'nın bazı

eserlerinden ilham alınmıştır. Fontana'nın basit kesiklerle tuvalin dışına çıkarak ilk form dışı çalışmaları oldukça minimalist sunduğu görülmüş, bu yaklaşım ev tekstiline Görsel 5'te verildiği şekliyle uygulanmıştır.

Görsel 5. a. Lucio Fontana, Concetto Spaziale, Attese, 1965 [17]

b. Desen Çalışmaları

4.4. Numune Uygulamaları

Hazırlanan desenler pamuklu kumaş üzerine uygulanarak nevresim takımları üretilmiştir. Nevresim takımı; çarşaf, nevresim ve yastık kılıfı parçalarından oluşmaktadır. Ürün numunelerinin baskı ve dikimi Zorluteks Tekstil tarafından yapılmıştır.

Görsel 6. Desen Giydirme 1

Görsel 7. Desen Giydirme 2

Görsel 8. Desen Giydirme 3

Görsel 9. Desen Giydirme 4

5. SONUÇ

Bu çalışmada, 1960'lı yıllardan itibaren tasarımcılara ilham kaynağı olan ve son zamanlarda yaşam tarzı haline gelen minimalizm akımının, ev tekstili tasarımı ile ilişkisi incelenmiştir. Çalışma sırasında yapılan araştırmalar sonucunda Minimalist akımdan yola çıkarak, akımının sade renkleri ve kullanılan ürün kalitesine önem verilerek yorumlanan, ev tekstili kategorisinde günlük hayatta kullanılabilecek Minimalist ev tekstili tasarım uygulamaları yapılmıştır. Bu kapsamda öncelikle desen tasarımları yapılmış ve bu desenler ürünler üzerinde giydirilerek gösterilmiştir. Seçilen ürünlerin kalitesine önem verilmiş, üretilen ürünlerin kolay ütülenebilme ve az kırıma özellikleri ile kullanım esnasında da kolaylık sağlaması amaçlanmıştır. Tüketicilerin sürdürülebilir ürünlerin önemini anlamalarına yardımcı olmak, bilinçli tüketim alışkanlıkları kazanmaları ve aşırı üretimin önüne geçmek hedeflenmiştir.

Referanslar

[1] Aykana, Z., Çoruh, E., Demir, Ö. (2022). *Minimalist Sanat Akımının 2010 Sonrasında Türk Modasına Yansıması: Nihan Peker Örneği*. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 21, 81.

- [2] Şahmaz, H. (2006). *Modern Seramik Sanatında Minimalizm*. Yüksek Lisans Tezi Preview, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- [3] Steele, J. (1997). *Architecture Today*. Phaidon Press Limited, London, S,108-110.
- [4] İlbars, E.,(2019). *Hareketli Grafik Tasarımında Minimalizm*. Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- [5] Sağlık, E., (2016). *Minimalizmin Endüstriyel Sadeliği*.Yaratıcı Endüstriler Uluslararası Tasarım Sempozyumu, (S,51).
- [6] Aslan, Y. (2023). The Manner Of Non-Thing From The Object: In Conceptua-And Objective Context The Element Of “Void” In A Work Of Art. *Sanat Tarihi Dergisi*, 32(2), 889–913. <https://doi.org/10.29135/std.1299040>
- [7] Karaca, G., *Soyut Ama Nesnel Sanat: Minimalizm*. Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü, Eskişehir.
- [8] *Josef Albers Nesting Tables, 1926/1927 (Design)*. (N.D.). Mercedes-Benz Art Collection. <https://www.mercedes-benz.art/en/artwork/nesting-tables-josef-albers-19261927-entwurf-2/>
- [9] Şenol, N., (2018). *Minimalist Sanat Akımının Moda Üzerindeki Etkisine Genel Bir Bakış*. *Art-Sanat* 9/2018)
- [10] Ekiz, M., Kaya, S.(2018). *Minimalizm Sanat Akımının Grafik Tasarım Alanında Kullanımı*, *Geleceğim Dünyasında Bilimsel Ve Mesleki Çalışmalar*.
- [11] Nikolic, M., & Vasilisli, D. (2017). *Minimalism In Contempo Rary Architecture As One*. *Minimalism In Contemporary Architecture As One*, 15(3), 333-345.
- [12] Derwanz, H., Strebinger, V. (2021) *Learning Like A Minimalist-Learning From A Minimalist. Consumers As Disseminators For Sustainable Clothes Usage*. *Journal Of Sustainability Research*, 3(4):E210017. <https://doi.org/10.20900/jsr20210017>
- [13] Erdoğan, S.(2019) *Ev Tekstili Tasarımı*, *Eurasian Journal Of Researches İn Social And Economics*. 6, 86-89.
- [14] Kaya, E. *Hızın Krizinden Yavaşlamaya: Hızlı Moda*, İstanbul Üniversitesi
- [15] Hossain, M. T., Shahid, A., Limon, M. G. M., Hossain, I., & Mahmud, N. (2024). Techniques, Applications, And Challenges İn Textiles For Sustainable Future. *Journal Of Open Innovation: Technology, Market, And Complexity*, 100230.

[16] Gümüşer, T. (2021). The Influences Of Minimalism On Textile Surface Design: A Solo Exhibition Experience. In Research & Reviews In Social, Human And Administrative Sciences (1st Ed., Pp. 51–62).

[17]. “Concetto spaziale. Attese | Galleria d’Arte Moderna Torino,” Galleria D’Arte Moderna Torino. <https://www.gamtorino.it/it/archivio-catalogo/concetto-spaziale-attese/>